

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXII. — Izdan in razposlan dne 7. septembra 1899.

Vsebina: (Št. 172—173.) 172. Dopustilnica za lokalno železnico z ozkim tirom Bregenc—Bezau (Bregenska gozdna železnica). — 173. Ukaz, da se selska občina Lhota zelenská odkazuje okolišu okrajne sodnije Libáň na Češkem.

172.

Dopustilnica z dne 11. avgusta 1899. l.

za lokalno železnico z ozkim tirom Bregenc—Bezau (Bregenska gozdna železnica).

Na podstavi Najvišega pooblastila dodeljujem v porazumu z udeleženi ministru županu Jožefu Huterju v Bregencu v družbi s praktiškim zdravnikom Konradom Dornerjem v Hittisau, z državnim poslancem Jodokom Finkom v Andelsbuchu in bankirjem Karlom Veithom v Bregencu po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, po zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) z dne 21. julija 1896. l. (drž. zak. št. 141) in z dne 21. decembra 1898. l. (drž. zak. št. 233) zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo napraviti kot lokalno železnico z ozkim tirom od postaje Bregenc na progi državne železnice Inomost—Bregenc čez Andelsbuch v Bezau:

§. 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživajo koncesionarji v členu V. zakona z dne 31. de-

cembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 2.

Za dopuščeno železnico dodeljuje država za dobo od časa, ko se začne obrat, do preteka 76. leta dopustilnega trajanja poroštvo letnega čistega donosa v največem znesku 89.000 gl. a. v. za zavarovanje štiriodstotnega obrestovanja in razdolžne kvote prednostnega zajma v nominalnem znesku največ 2.094.000 gl. a. v., katerega bo vzprejeti zastran nabave novcev in razdolžiti v zgoranjem času, in to tako, da dopolni primanjkljaj državna uprava, če bi letni čisti donos ne dosegel zneska, za katerega velja poroštvo

§. 3.

Od letnega, po §. 2. s poroštvom zagotavljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega zajma, ki se vzprejme, porabiti tisti znesek, ki ga določi državna uprava po razdolžnem črtežu, katerega odobri ona in po katerem je razdolžiti vso napravno glavnico (§. 11) v času, dokler bo trajalo dopustilo.

Prednostni zajem se mora pri tem razdolžiti poprej nego delnice.

§. 4.

Doplačilo prevzetega poročstva mora država opraviti zadnji čas tri mesece po predložitvi dokumentiranega letnega računa potem, ko je bil ta račun pregledan.

Erar bo pak za pogojeno obrestovanje in za počrtežno razdolžbo zajma opravljal ob dogovorjenih rokih dospelosti po meri potrebščine, izpravljene na podstavi proračuna o donosu, toda pridrževaje si obračun na podstavi letnega računa, delna plačila tudi poprej, ako vložijo koncesionarji dotično prošnjo šest tednov poprej, nego izteče rok.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti zadnji čas tri mesece po preteku obratnega leta, da so bila predplačila odmerjena previsoko, naj koncesionarji precej vrnejo dobljeni presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora zahtevati od države zadnji čas v letu dni po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer nehala pravica do njega.

§. 5.

Z zneskom, ki ga bo plačevala državna uprava vsled prevzetega poročstva, je ravnati zgolj tako kakor s predplačilom, ki daje obresti po štiri od sto.

Kadar preseže čisti donos železnice zagotovljeno letno vsoto, tedaj se bo moral dotični prebitek precej odpraviti na državno upravo v povračilo danega predplačila z obrestmi vred tako dolgo, dokler se ta ne odplača popolnoma.

Pri tem je opravljati dospelosti obresti, preden se vrnejo predplačila.

Terjavščine države iz takih predplačil ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko mine dopustilo ali ko odkupi železnico država, je opraviti iz še ostajajoče imovine podjetja.

§. 6.

Kaki stroški za beležbo efektov na domačih in unanjih borzah, kake kuponske kolkovnine in davki, ki jih bo moralo plačevati podjetje po preteku davka prostih let, se smejo postavljati v obratni račun kot razhodek.

Isto velja tudi o upravnem prispevku, katerega bo plačevati za prednostni zajem, in pa o kakih povračilih za davke in pristojbine, ki jih bo opravljati finančnemu zavodu.

Za državna doplačila ne bo plačevalo podjetje nikakega davka.

§. 7.

Gradnjo dopuščene železnice je začeti precej po dobljeni dovolitvi za njo in jo dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po nji obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roka za gradnjo, in pa da izvrše in opremijo železnico, kakor zahteva dopustilo, morajo dati koncesionarji na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščine v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti po krivdi koncesionarjev, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§. 8.

Da izdelajo dopuščeno železnico, se dodeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se dodeljuje koncesionarjem tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se morda naredile in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih narava v javni koristi.

§. 9.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, potem dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, in pa ukazil, ki jih dadó v tem oziru, pa tudi tega, kar velevajo semkaj mereči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa obratni red za železnice z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem zakoni in ukazi, ki se morda dadó v bodoče.

Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbes in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat

železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, sosebnost na njeno ozkotirno napravo in zmanjšano vozno brzino zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in na to stran bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdâ ministrstvo za železnice.

§. 10.

Gradnja dopuščene železnice se izvrši po ukazih, ki jih izda ministrstvo za železnice, pod neposrednim vodstvom in nadzorom ministrstva za železnice, oziroma organa, ki gâ ono odpošlje v to.

Gradnjo in dostavke je po podrobnem projektu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov, oddati pod neposredno ingerencijo vlade in kolikor moči po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo je oddati ločeno od nabave novecev.

§. 11.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredé v izvršitev dopuščene železniškega podjetja posebno delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Koncesionarji imajo pravico, po pogojih, ki jih ustanovi državna uprava, izdati prednostne obligacije, v nominalnem znesku največ 2.094.000 gl. a. v., katere bo obrestovati s štirimi odstotki in razdolžiti v 76 letih, računaje od dne, katerega se je dodelilo dopustilo.

Prednostne obligacije, ki jih je izdati, je oddati po ukazilih državne uprave.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smeje v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in opravo železnice, vštévši nabavo vozil, z odobrilom državne uprave res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za dobavo gradivne zaloge in blagajniških dotacij, katerega ustanovi državna uprava,

prištévši interkalarnne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi bilo po popolni uporabi prve napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo državnih naprav, in se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila, obrazci prednostnih obligacij in delnic, ki se izdadó, nadalje razdolžni črtež za prednostne obligacije in za delnice in pa pogodba o oddaji prednostnega zajma potrebujejo odobrila državne uprave.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo biti vsi udje načelnštva (upravnega sveta, ravnateljstva) avstrijski državljani ter imeti domovališče v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 12.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife, odpravljaje osebe in reči, se bo v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo veljala vsaki čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in prigledne zборе.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, nadalje da pristopi k vsakokrat veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakokrat veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, in pa vsakokrat veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarje

moč z dnem, katerega se prične po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesionarje veljavnost tedaj, kadar se jim priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samo v toliko, v kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé naprave in opreme.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambé.

§. 13.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) je slično uporabljati znižane tarifne postavke, ki veljajo za prevažanje vojakov.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, bo vodila ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, na račun koncesionarjev država, in koncesionarji bodo morali upravi državnih železnic povrniti stroške, ki ji res nastanejo po tem obratovanju ali kateri se ustanové eventuelno poprek. Načini, kako je voditi ta obrat, se uravnajo z obratno pogodbo, ki se sklène med državno upravo in koncesionarji.

Pri tem se državni upravi pridržuje, po svojem izprevidu urejati obrat, ustanavljati tarife za prevažanje oseb in blaga, kakor tudi razredbo blaga in vsa postranska določila, ki se tikajo prevažanja tovorov, potem ustanavljati vse oprave železniškega podjetja za javne službene stroke, sosebno na korist poštne uprave in državnega telegrafskega zavoda, oziraje se vsaki čas na obstoječe prometne potrebe, in to tako dolgo, dokler se bo res zahtevalo državno poroštvo ali se ne vrnejo poroštvèna predplačila, ki jih dá država.

Po preteku tega časa se je koncesionarjem ravnati po obratnih pogojih, oziroma po dotičnih v obratni pogodbi ukrenjenih določilih.

Uredba tarif za osebe in blago in pa uredba oprav za javne namene se pridržuje vsakokrat zakonodavstvu, in taki uredbi se morajo podvreči koncesionarji.

§. 15.

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), državni upravi na njeno zahtevanje vsakokrat dopuščati skupno porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po vkupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 16.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom zgoranjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 7. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, po taki krivdi koncesionarjev, ki bi se ne mogla opravičiti po zmislu §. 11. zakona o dopuščanju železnic.

§. 17.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsaki čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Odškodnina, ki jo je dati, če se železnica odkupi, bodi v tem, da država namesto koncesionarjev prevzame, da sama plača v §. 11. omenjeni prednostni zajem in pa kake druge po koncesionarjih z odobrilo državne uprave v povračilo uračunljivih napravnih stroškov (§. 11., odstavek 6.) vzprejete dolgove v ob času odkupa še ne razdolženih zneskih, in pa da plača vrhu tega znesek v višini delniške glavnice, v kolikor bi ta še ne bila razdolžena v času odkupa, v gotovini ali v državnih zadolžnicah.

Državne zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

2. Plačavši v št. 1 predpisano odškodnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega od-

kupa brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki po odobrili državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in družbina postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso le-ti že bili uporabljeni namenu primerno z odobrilo državne uprave.

3. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave vlade priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo biti si kot pritiklina železniškega podjetja, bodi si v poplačilo državnih terjavščin iz poroštvenega razmerja (§. 5), ali iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene (št. 1) s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

4. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stanje imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenitev.

5. Koncesionarji so dolžni poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarji ne izpolnili te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve

koncesionarjev in brez sodnega posredovanja v fizično posest prevzeti ozamenjene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pak mora samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

6. Država si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 3) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarji so dolžni, dati na zahtevanje državni upravi na razpolago pravne listine, katere bi bile v ta namen morda še potrebne ž njih strani.

§. 18. *

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vse premične in nepremične pritikline, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in družbina postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v obsegu, povedanem v §. 17, št. 2.

Ko mine to dopustilo in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 17), obdržé koncesionarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imeli po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere so si koncesionarji zgradili ali pridobili sami po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 19.

Ko se napravi delniška družba, omenjena v §. 11, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v ve-

like zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pa kvarne javni koristi in finančni koristi poroštvočega državnega zaklada; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi precej odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§. 20.

Ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, se pridržuje državni upravi tudi pravica, poprijeti se zakonom primernih naredeb ter po okolišnih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r.

173.

**Ukaz pravosodnega ministrstva
z dne 1. septembra 1899. l.,**

da se selska občina Lhota zelenská odkazuje okolišu okrajne sodnije Libáň na Češkem.

Na podstavi zakonov z dne 11. junija 1868. l. (drž. zak. št. 59) in z dne 26. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 62) se selska občina Lhota zelenská izločuje iz okoliša okrajne sodnije Sobotka in okrožne sodnije Mlada Boleslav in se odkazuje okolišu okrajne sodnije Libáň in okrožne sodnije Jičín.

Ta ukaz stopi s 1. dnem januarja 1900. l. v veljavo.

Ruber s. r.